

لویس کارول

آلیس در سرزمین عجایب

ترجمه حسن هنرمندی

www.ketab.ir

مؤسسه انتشارات نگاه

«تأسیس ۱۳۵۲»

سرشناسه	کارول، لویی، ۱۸۲۲-۱۸۹۸ م.
عنوان و نام پدیدآور	الیس در کشور عجیب / الیس کارول؛ ترجمه حسن هنرمندی
مشخصات نشر	تهران: انتشارات نگاه، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	۱۶۴ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۷۶-۷۴۱-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتاب حاضر در سال‌های مختلف توسط مترجمان و ناشران متفاوت منتشر شده و نخستین چاپ مؤسسه انتشارات نگاه است.
موضوع	داستان‌های کودکان (انگلیسی) - قرن ۱۹ م.
موضوع	Children's Stories, English - 19th Century
شناسه افزوده	هنرمندی، حسن، ۱۳۰۷-۱۳۸۱، مترجم
شناسه افزوده	تصاویر متن از سیرجان تنی‌یل؛ Sir John Tenniel
رده بندی کنگره	PZ۷
رده بندی دیویی	۸۲۳/۸
شماره کتابشناسی ملی	۵۷۴۴۴۲۳

لوئیس کارول

آلیس در سرزمین عجایب

ترجمه حسن هنرمندی

بیرایش و مقدمه: کاوه گوهرین
طراحی جلد: حمیده درویش
مصحح‌آرایی: اکرم زنوبی
نموده خوان: ناتاشا محرم‌زاده

چاپ اول: مهر ۱۳۹۸ - تهران: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: طیف‌نور - چاپ: آیین

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶-۷۴۱-۶

مؤسسه انتشارات نگاه

«تأسیس ۱۳۵۲»

حق چاپ محفوظ است

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری،
بین خیابان فخر رازی و خیابان دانشگاه، پلاک ۶۳، طبقه ۵
تلفن: ۱۲-۶۶۹۷۵۷۱۱، تلفکس: ۶۶۹۷۵۷۰۷

negahpublisher@yahoo.com

● www.negahpub.com ● negahpub ● news.negahpub

فهرست

۹	 مقدمه
۱۳	 پیشگفتار
۲۱	 در لانه خرگوش
۲۹	 برکه اشک
۳۹	 مسابقه «کوکوس» و قصه از طه کی
۴۹	 خرگوش و سوسمار کوچولو
۶۱	 اندر زهای کرم ابریشم
۷۳	 خوک کوچولو و فلفل
۸۷	 میهمانی چای دیوانگان
۱۰۱	 زمین چوگان بی بی دل
۱۱۵	 قصه لاک پشت خیالی
۱۲۹	 رقص شاه میگوها
۱۴۳	 چه کسی نان قندی ها را دزدید؟
۱۵۳	 شهادت آلیس

مقدمه

یاد آر ز شمع مرده یاد آر
یادی از دکتر حسن هنرمندی

دکتر حسن هنرمندی، نو سنده، شاعر و مترجم، به سال ۱۳۰۷ خورشیدی در یکی از روستاهای شهرستان طالقان به نام "مرجان" به دنیا آمد. خانواده هنرمندی سال ۱۳۱۱، ساری و کمزندان کوچید. وی دوران تحصیلات ابتدایی و دبیرستان را در همین شهر سپری کرد. سال ۱۳۲۳ سفری به تهران داشت. ذهن جست و جوی او سبب شد که در سفر و مهاجرت با افسانه‌ی نیمایوف و کور هدایت آشنا شود. این دواثر شاخص ادبیات معاصر را در حوزه شعر و نثر بخواند. مطالعه این سال‌ها سبب شد که پس از دریافت مدال علمی دانشسرای مازندران آغاز به نوشتن شعر و نثر در مطبوعات آن زمان تهران کند و همین تداوم همکاری سبب گردید در سال ۱۳۲۶ به تهران کوچ کند و ضمن همکاری با مطبوعات و ترجمه‌هایی از زبان عربی، به عنوان دانشجوی هنرپیشگی نیز به تحصیلاتش ادامه دهد. در سال ۱۳۲۸ وارد دانشگاه تهران شد و در رشته زبان و ادبیات فرانسه آشنان

اشتیاقی از خود بروز داد که نخستین سفرش به فرانسه و ایتالیا را رقم زد و در پاریس حتی به عنوان دانشجوی آمادگی پزشکی تحصیل کرد. دو سال بعد به ایران بازگشت و دکتر پرویز ناتل خانلری از او خواست سردبیری ماهنامه سخن را در دوره پنجم بپذیرد. هنرمندی جوان در کنار این مسئولیت ادبی کار ترجمه از ادبیات فرانسه را با برگردان فارسی همسران هنرمندان اثر آلفونس دو لامارتین و مائده های زمینی و سکه سازان دو اثر مهم آندره ژید دنبال کرد. اکنون در گر حسن هنرمندی به عنوان ادیبی فرانسه دان در محافل ادبی تهران، چهره شناخته شده بود. چنین شد که در سال ۱۳۳۶ به نگارش کتاب از رمانتیسیم به سوررئالیسم پرداخت که تم اصلی آن بحث هایی پیرامون نظریات بدیع "نیما یوشیج" پیوندهای آن با شعر فرانسه بود. در کنار ترجمه و تحقیق، سرودن شعر فارسی نیز از اشتغالات ذهنی او بود تا اینکه در سال ۱۳۳۷ در کنار انتشار چاپ نخستین کتاب، ترجمه آلیس در سرزمین عجایب، نخستین مجموعه شعر خود را با عنوان هر اس منتشر کرد. بین سال های ۴۰-۴۲ با ابتکار او برنامه ارزشمند "صدای شعر" در رادیو پایه ریزی شد که در ترویج جلوه های سالم شعر نو آن دوره اثرگذار بود. در همین ایام دومین سفر اروپایی و اقامت پنج ساله اش در فرانسه اتفاق افتاد. سخنرانی در کنگره ژیدشناسان و تشریح تأثیر ادبیات فارسی در آثار آندره ژید، دریافت دکترای ادبیات تطبیقی از دانشگاه سوربن با درجه ممتاز از دستاوردی چشمگیر این دوره بود. آشنایی و دوستی با بزرگانی چون پروفیسور گویه، پروسورگاندی یاک، ژان فوتم و مارسل آرلان افق های دیگری از ادبیات فرانسه را در برابر چشمانش گشود که پس از بازگشت به ایران در سال ۱۳۴۶ زمینه تدریس ایشان را در انجمن فرهنگی فرانسه و تدریس ادبیات تطبیقی در دانشگاه تهران فراهم آورد. در همین دوره برنامه ادبی دیگری در رادیو ایران به عنوان

«سفری در رکاب اندیشه» با تلاش دکتر هنرمندی پی‌ریزی شد که هدف آن بررسی تأثیر ادبیات کلاسیک ایران و جلوه‌های آن در جهان امروز بود. دهه پنجاه، دوران تجدید چاپ دفتر شعر هراس و سکه سازان و نیز انتشار آندره ژید و ادبیات فارسی بود که نخستین اثر علمی به زبان فارسی در زمینه ادبیات تطبیقی ایران و فرانسه است. چاپ دوم شام طولانی کریسمس اثر تون و ایلدر و کتک خورده و راضی نخستین ترجمه فارسی از کاسونا حاصل این پیام پربار است. دکتر حسن هنرمندی، پس از انقلاب دیگر بار به پاریس کوچید. این چون صادق هدایت هرگز در پی ازدواج نبود و تا انتهای عمر تنها زیست و آن بسا اثری را که با عنوان خودکشی نوشته بود و به نوعی بررسی شاعرانه ایزد معصوم تحت تأثیر روش مرگ خود خواسته بود خود به تجربه عملی گرفت و سباهی و آندوه دوری از سرزمینی که بدان عشق می‌ورزید زمینه ساز روانی آن شد تا ۱۶ شهریور ۱۳۸۱ خورشیدی و در ۷۴ سالگی شاهد مرگ خود خواسته را در آغوش کند و دفتر خالی نبودش در ادبیات تا انتهای جهان ورق خورد مدام...

درباره تجدید چاپ آلیس در سرزمین عجایب و پیرایش تازه

چنان که پیشتر گفته آمد دکتر هنرمندی این اثر را شاخص در ادبیات انگلیسی را از روی ترجمه فرانسه به فارسی برگردانده و به همین دلیل امکان آن هست که در روایت فارسی کاستی‌هایی راه یافته باشد. به همین دلیل پس از نخستین چاپ آن در سال ۱۳۳۸ که به اندک زمانی نایاب شد پیگیرانه در تلاش بود تا در تجدید چاپ، کاستی‌های چاپ نخست را رفع کند اما اشتغال به کار رادیو، تدریس و کارهای تحقیقی تا سال ۱۳۵۰ سبب گردید که خواسته ایشان عملی نشود و در سال‌های پس از ۱۳۵۷ و عزیمت ایشان به

پاریس نیز دیگر امکان تجدید چاپ و ویرایش ترجمه از سوی ایشان عملی نشد. بنابراین چاپ دوم کتاب در سال ۱۳۵۰ آخرین متن بازبینی شده مترجم بود. از آنجا که پس از گذشت نزدیک به ۴۸ سال از انتشار چاپ دوم تمام نسخه‌های کتاب نایاب بود با مهر استاد "ایرج رحمانی" مدیر انتشارات "کتاب و فرهنگ" هر دو نسخه ترجمه‌ها را از آرشیوایشان به امانت گرفته، ضمن مقابله ترجمه فارسی با متن انگلیسی و وفاداری به زبان ترجمه دکتر درمندی، تا آنجا که امکان داشت متنی روزآمدتر و کم ایرادتر پدید آمد که اینک در برابر خواننده است. نکته پایانی سپاس بی‌کران است از استاد ایرج رحمانی برای این همه ایشانش در پدید آمدن این ویرایش و نیز ارج نهادن به تلاش مدیران مؤسسه انتشارات نگاه آقایان علیرضا رئیس‌دانی و بابک رئیس‌دانی که با فراهم آوردن نسخه انتشار دیگر بار این اثر، برگ پرافتخار دیگری به کارنامه فرهنگی این مؤسسه دیرسال افزودند. عالم از ناله عشاق مبادا خالی.

کاوه گوهرین